

לך לך (383)

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ (י.ב.א.)

בספר "אמרי פנחס" מובא הרבי פנחס מקוריץ אמר: עד פרשת לך לך שקוריץ ענין אברהם אבינו, העולם נבוכ, ואחר כך מתעורר חסד אברהם ונעשים ישועות בעולם. **החידושי הרי"ם** אמר בשם הרבי **מלובלין** כשהגיע לפרשת לך לך היה אצלו הבדל כמו בין אור לחושך, יען שאברהם אבינו מאיר את העולם. אמרו חז"ל (ירושלמי סוף פ"ב): שצריך לראות את בעל השמועה עומד כנגדו. בפרשיות אלו אברהם אבינו הוא בעל השמועה. וכמו שאמר (ע"ז ט): ששת אלפים שנה העולם עומד, שני אלפים תוהו (בלא תורה, רש"י), ושני אלפים תורה, מ"ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב.ה) וקבלה בידנו שבאותה שעה היה אברהם אבינו בן חמישים ושתים (ורש"י מבאר החשבון שאברהם נולד אלף ותתקמ"ח לבריאת העולם 1948 ונמצא שכאשר הגיע סוף אלפים היה בן 52) נמצא שבפרשיות בראשית ונח היה ב' אלפים תוהו, ומכאן ואילך התחיל להתנוצץ אורו של עולם, שהאיר אברהם אבינו, הוסיף החידושי הרי"ם שלכן אמרו חז"ל צריך שיהיה בעל השמועה עומד כנגדו, הכוונה שיאיר בו האור של בעל השמועה, שידע שעומד כנגדו. **ספר "יגדיל תורה"**

תשנה מחיי הצניעות שקדמו לעלייתך ולרווחתך. דבר זה למדנו מאברהם אבינו ע"ה, ש"בחזרתו פרע הקפותיו" (רש"י שם), ומכאן שבירידתו למצרים לא היה לו כסף, ונאלץ ללוות בהקפה, ובודאי במצב כספי שכזה לא התאכסן באכסניות מפוארות. והנה בעת חזרתו, גם בהיותו "כבד מאוד במקנה בכסף ובוזהב", המשיך להתאכסן באותן אכסניות עצמן, בעלות הרמה הצנועה. תוספת כסף ועשירות אינה צריכה להשפיע על אורחות החיים היומיומיים ולשנותן.

"נר למאור" הרב נריה זצ"ל

הפרד נא מעלי, בדברו נגד אמונת ה'

הַפְרֵד נָא מֵעָלַי אִם הַשְּׂמָאל וְאִימְנָה וְאִם הַיָּמִין וְאִשְׁמְאִילָה. (י.ג. ט)

האדם מצווה לאהוב את הזולת ולקרבו, גם אם אינו בן משפחתו, על אחת כמה וכמה אם הוא קרובו ושאר בשרו אשר עליו נאמר (ישעיהו נח. ז) "ומבשרך לא תתעלם". ואכן אברהם אבינו עסק כל ימיו בקרוב הרחוקים, גם כאלה שהיו רחוקים מאוד מאמונת ה'. אך יפלא הדבר מאוד, כיצד יתכן שדוקא את לוט קרובו, שהוא גם גיסו וגם בן אחיו, בחר להרחיקו ממנו ולהפרידו מעליו? אומר ה"כרם חמד" בשם רבי שלמה בלוך מתלמידיו של ה"חפץ חיים": אברהם אבינו נצטווה על ידי הקדוש ברוך הוא "לך לך...ומבית אביך", היה עליו להתנתק לגמרי מהעבר שלו. והרי לוט הוא חלק מ'בית אביך', על כן עליו להפרידו מעליו, שלא ישאר שמץ של זיקה אליו, ואם תתמה, אם כן, מדוע דוקא עכשיו? יש לומר כי עד עתה היה לוט גר, וגר שנתגייר דומה לתינוק שנולד, אך ברגע שלוט הסיע עצמו מקדמותו של עולם, אמר: אי אפשר לא באברהם ולא באלוקיו, הרי עתה תיכף ומיד חייב אברהם להרחיקו מעליו לגמרי.

ספר

"ומתוך האור"

בין איסור "חד פעמי", לאיסור החוזר על עצמו

אָמְרִי נָא אַחְתִּי אָתָּה (י.ב. ג)

בספרי הביא מדרש פליאה על הפסוק זה: "אָמְרִי נָא אַחְתִּי אָתָּה", מכאן ששוחטין לחולה בשבת, והוא פלא. וביאר בעל "יעיר קנו", שלכאורה יש מקום לתמוה: כיצד יכול היה אברהם לשער שאם ידעו שאשתו היא, יהרגוהו כדי שלא לעבור על איסור אשת איש, הלא שפיכות דמים אסורה לבן נח בדיוק כמו איסור אשת איש, ולמה יהרגוהו ויעברו על איסור שפיכות דמים, כדי למנוע מאיסור אשת איש? אלא, צריך לומר שזה משום שעל איסור רציחה יעברו רק פעם אחת, ולעומת זאת באיסור אשת איש יהיו חייבין על כל בעילה

וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנְּרָאָה אֱלֹהֵי (י.ב.ז.)

מבאר ה"אור החיים הקדוש": כוונת הכתוב להודיע הפלגת חיבת אברהם אבינו בקונו, כי ה' נגלה עליו ובישר לו שני בשורות טובות, בשורת הזרע ובשורת ארץ ישראל, אך למרות זאת עיקר שמחת אברהם היתה על עצם גילוי שכינתו יתברך אליו. וזה כוונת הכתוב: **"וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנְּרָאָה אֱלֹהֵי"**, הסיבה שבנה מזבח היא, להודות לה' על שנראה אליו. ברוח זו פירש ה"שפת אמת" את הכתוב (י.ב. ד): **"וַיִּלֶךְ אַבְרָם פְּאֶשָׁר דְּבָר אֱלֹהֵי ה'"**, על אף שהבטיח ה' לאברהם ברכות רבות על הליכתו, מ"מ הלך **"פְּאֶשָׁר דְּבָר אֱלֹהֵי ה'"**, לשם שמים, לקיים ציווי ה'. וזה גופא היה הנסיון, שלא תהיה הליכתו עבור השכר, רק לעשות רצון הבורא יתברך.

ספר "שיח הפרשה"

הדרכה יסודית לאורח חיים של אדם

וַיִּלֶךְ לְמַסְעֵיו מִנֶּגֶב וְעַד בֵּית אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֱהֱלָה בְּתַחֲלָה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי (י.ג. א)

כשחזר ממצרים לארץ כנען היה הולך ולן באכסניות שלן בהם בהליכתו למצרים למדך דרך ארץ שלא ישנה אדם מאכסניא שלו (ערכין ט"ז ע"ב). נראה, שנוסף על צד הנימוס והענין של דרך ארץ, יש כאן הדרכה יסודית לאורח חיי של האדם: גם אם זכית לעושר וגדולה, אל

את אברהם. שאל אותו מלך סדום, מה תעשה עם ממון עניים, השיב לו אברהם שיתן להם המעשר מכיסו.

ספר "מקח טוב"

הלכה: דין עיקר וטפל: רוב ומיעוט והמיעוט הוא העיקר

שני מאכלים המעורבים יחד ואחד מהם הוא רוב אך המאכל המועט הוא העיקרי עבורו מברך על המועט ופותר את הרוב היות והוא העיקר והרוב הוא הטפל. כגוף עוף ואורז מעורבים, שישים אחוז אורז וארבעים אחוז עוף, אך העוף עיקרי עבורו דבלעדיו לא היה אוכל את האורז, אך בלי האורז היה אוכל את העוף, מברך על העוף ופותר את האורז, אף שהאורז ניכר בפני עצמו.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: טוב-רש, הולך בתמו, מעקש שפתי, והוא כסיל ספר משלי

חקירה: היזק ראייה

טעם הדעה ששמיה היזק, משום שאי אפשר להיזהר שלא לעשות דברי צניעות בחצירו, או שאפשר להיזהר שלא לעשות דברי צניעות בחצירו אלא שזה גופא ההיזק, שמונעו מלהשתמש בחצירו לכל צרכיו. (קהילות יעקב בבא בתרא ה, חזון יחזקאל בבא בתרא א-ה חקרו בין שני הצדדים. סמ"ע חו"מ שעה-ד: מניעת ההשתמשות)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אם אין קמח אין תורה: שאלו לרבי ישראל סלנטר: בידוע ששבעה שאכלו יחד בסעודה יכולים לצרף עוד שלושה שלא אכלו, כדי לברך ברכת המזון במנין. ואילו בתפילה בציבור די בששה מתפללים בלבד, כדי שיצטרפו אליהם עוד ארבעה שאינם מתפללים להשלים את המנין. מה טעם שלתפילה דורשים ששה ואלו לסעודה דורשים שבעה? השיב רבי ישראל: וכי מה איכפת לכם אם עוד יהודי יאכל!

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון**: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. **לעילוי נשמת**: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן פנינה, אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה.

ובעילה. ואם כן, הרי זה דומה לטעם שכתבו הראשונים לבאר מדוע הותרה שחיטה לחולה בשבת, למרות שיש אפשרות להאכילו נבילה" משום שעל נבילה חייב על כל כזית וכזית מה שאין כן בשחיטה אינו חייב אלא פעם אחת בלבד על מעשה השחיטה! זו כוונת המדרש: **"אמרי נא אחתי אָתָּ", מכאן ששוחטין לחולה בשבת!**

ספר "ושלל לא יחסר"

ואַבְרָהָם בֶּן תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בְּהֵמְלוֹ בְּיַשָּׁר עַרְלָתוֹ (יז,כד)

בברית מילה אנו אומרים **"כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים"**. ונשאלת השאלה, מדוע אנו מכריזים הכרזה זו דווקא בשעת מצות הברית, ולא בשעת שום מצוה אחרת, אלא בכל המצוות אין ודאות שישאר האדם נאמן למצוה כל ימי חייו, ואמרו חז"ל **"אל תאמין בעצמך עד יום מותך"**. יכול יהודי להיות שומר תורה ומצוות שנים רבות, ובכת אחת בא ופורק את עולן. מצוה אחת בלבד אין לחשוש לגביה, ואף יהודי לא יבטלנה לעולם, והיא מצות המילה. בין שרוצה בכך ובין שאינו רוצה בכך אין הוא יכול להפרד ממנה ולנטשה. ולכן אנו מברכים בברית **"כשם שנכנס לברית" כשם שברור הוא שתהא מצוה זו עמו כל ימי חייו**, **"כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים"** ויהא דבק לעולם אף בשאר המצוות שהוא מצווה לקיימן.

אמרי בנימין

הֲרַמְתִּי יְדִי .. וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשִׂיתִי אֶת אַבְרָם (יד, כב)

אף על פי שלקח אברהם מתנות מפרעה, בכל זאת כאן סירב לקבל את המתנות שניתנו לו בתור תגמול הנצחון והגבורות שגילה בשדה המלחמה, כדי שלא יעלה על דעתו אף לרגע הרעיון, כי בכוחו ובעוצם ידו עשה את החיל הזה. **"ולא תאמר"**, כלומר היד הזאת אל תאמר: **"אני העשיתי את אברהם"**

מענינה של תורה

וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִפֶּל (יד, כ)

יש לדקדק ממה נתן לו אברהם מעשר הלא לא לקח כלום ממלך סדום, כדכתיב אחרי זה: **"אם מחוט ועד שרוף נעל ואם אקח מפל אשר לך ולא תאמר אני העשיתי את אברהם"** (יד, כג).

יש לומר דהענין כך הוא, דהנה כי כאשר אמר לו מלך סדום תן לי הנפש והרכוש קח לך, לא רצה אברהם ליקח ממנו כלום משום דאברהם היה שונא מתנות. וטען מלך סדום ואמר לאברהם, הלא אתה הצלת זאת מזוטו של ים והרי הוא שלך, וכבר זכו העניים במעות המעשר, ונהי שאתה יכול למחול חלק שלך אבל אין אתה יכול למחול חלק העניים, וקח לך ממני על כל פנים המעשר שיהיה לך ליתן לעניים, השיב לו אברהם כי לא יקח ממנו אפילו כדי שיעור מעות מעשר כתוב: **"עשר תעשר"** ואמרו חז"ל (שבת ק"ט), עשר בשביל שתתעשר, ונמצא דהמעשר גורם להתעשר, ולא תאמר אני העשיתי